

RAAP België – Rapport 587

Project Drongengoed

Maldegem

Nota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Landschappelijk bodemonderzoek – 2020G101

Verkennd archeologisch booronderzoek – 2020I121

Waarderend archeologisch booronderzoek – 2020J274

Proefsleuvenonderzoek – 2021F245

RAAP

Colofon

Titel: Project Drongengoed, Maldegem
Nota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Landschappelijk bodemonderzoek – 2020G101
Verkennd archeologisch booronderzoek – 2020I121
Waarderend archeologisch booronderzoek – 2020J274
Proefsleuvenonderzoek – 2021F245

Status: definitief

Datum: 9 juli 2021

Auteur(s): A. Claus

Projectbegeleiding: C. Ryssaert, N. Vanholme

Terreinwerk: F. Philipsen, J. De Mulder, A. Claus, J. Velleman, I. Depaepe

Raaproject: MADRO02

Erkend archeoloog (type 1): RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België BV, 2021

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

In de volgende paragrafen zullen de resultaten van het uitgevoerde archeologische vooronderzoek, beschreven in het bijgaande verslag van resultaten, in het kader worden geplaatst van een programma van maatregelen. Het doel van dit document is om vast te stellen of het uitgevoerde archeologische vooronderzoek enerzijds voldoende informatie heeft opgeleverd om de noodzaak van archeologisch vervolgonderzoek te toetsen en om indien noodzakelijk vast te kunnen stellen welke onderzoeksmethoden toegepast dienen te worden in het verdere onderzoek. Of dat er anderzijds kon worden vastgesteld of het noodzakelijk is en op welke manier er bij de uitvoering van de plannen die worden omschreven in de omgevingsvergunning rekening kan worden gehouden met archeologisch erfgoed.

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het vooronderzoek kon volledig uitgevoerd worden, en leverde voldoende informatie op om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed, de potentiële kenniswinst en de omgang hiermee.

Het vooronderzoek bestond uit een landschappelijk bodemonderzoek, een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek zoals voorgeschreven in het programma van maatregelen van de voorafgaand opgestelde en in akte genomen archeologienota (met ID 15187). Het **landschappelijk bodemonderzoek** bracht aan het licht dat de bodem van het plangebied gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van drie relevante eenheden. De oudste hiervan dateert uit het paleogeen en bestaat uit klei. Op deze klei ligt in het oostelijke deel van het onderzoeksgebied een restant van fluviatiele afzettingen uit het Pleistoceen. Hierin is in het uiterste zuiden een enigszins geroerde podzolbodem bewaard gebleven. In de westelijke zone heeft dit fluviatiele zand plaats gemaakt voor eolische afzettingen daterend uit de laatste fasen van het pleistoceen. Ook hier hebben zich podzolbodems ontwikkeld, maar de gaafheid hiervan loopt sterk uiteen.

In het **verkennend archeologisch booronderzoek** zijn er negen lithische fragmenten met een mogelijke antropogene oorsprong ingezameld uit evenveel boorlocaties. Er wordt getwijfeld aan de antropogene aard door het veelvuldig voorkomen van natuurlijke keien en knollen, en de verbrande vondsten kunnen ook ontstaan zijn door natuurlijke en/of recente antropogene bos- en/of heidebranden. Hoewel deze twijfels dus bestaan, waren niet genoeg aanwijzingen om een prehistorische datering volledig uit te sluiten. De archeologische verwachting voor steentijdsites ter hoogte van zone 1 en 2 kon door de afwezigheid of geïsoleerde verspreiding van de mogelijke artefacten bijgesteld worden van hoog naar zeer laag. Zone 3 kreeg een matige verwachting op steentijdsites door de relatieve clustering van de positieve verkennende boorlocaties.

Daarom is gekozen om in zone 3 rond de positieve boringen uit de verkennende fase een grid van **waarderende boringen** te plaatsen. De antropogene aard van de vondsten uit het verkennend archeologisch booronderzoek kon in deze fase helaas niet duidelijk gestaafd noch ontkracht worden. Wel wijst één vondst in het niet-opgehoogde pakket van een boorpunt ontegensprekelijk op

prehistorische activiteit binnen of net rond het projectgebied. De vondstverspreiding van de verkennende fase in acht nemend is mogelijk sprake van een lichte clustering. Op basis van de informatie uit alle voorgaande onderzoeken is in de zuidoostelijke hoek van zone 3 een kleine subzone van 320m² afgebakend waarbij de archeologische verwachting op (deels) bewaarde steentijdsites eerder hoog ingeschat wordt. In samenspraak met de opdrachtgever is gekozen om deze subzone niet verder op te nemen in de geplande werken en dus *in situ* te bewaren. Ook wordt de oppervlakte gevrijwaard van het proefsleuvenonderzoek.

Het **proefsleuvenonderzoek** ten slotte had tot doel een inschatting te maken van het archeologisch potentieel van het terrein door middel van een steekproef. Hierbij wordt doorgaans 12,5 % van het totale oppervlakte blootgelegd door middel van mechanisch aangelegde sleuven en kijkvensters. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden weinig archeologische sporen aangetroffen. Een gracht kan mogelijk als moderne perceelgrens aangeduid worden. Daarnaast zijn een tiental greppels in verband te brengen met moderne bosbouw. De afwezigheid van oudere sporen en vondsten is enerzijds te wijten aan de marginale gronden die lange tijd weinig interessant waren voor ontginning en anderzijds aan de beperkte bodemgaafheid waardoor ondiepe sporen niet bewaard zijn gebleven. Hieruit volgt dat **geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk** is.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek kan gesteld worden dat geen gaaf bewaarde sporenvindplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Wat betreft artefactenvindplaatsen uit de periode van jager-verzamelaars kon de archeologische verwachting bijgesteld worden naar zeer laag. Op één kleine zone wordt de trefkans van dergelijke sites nog steeds reëel geacht. Op deze rechthoekige zone van ca. 320 m² werd geen proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

1.3 Impactbepaling

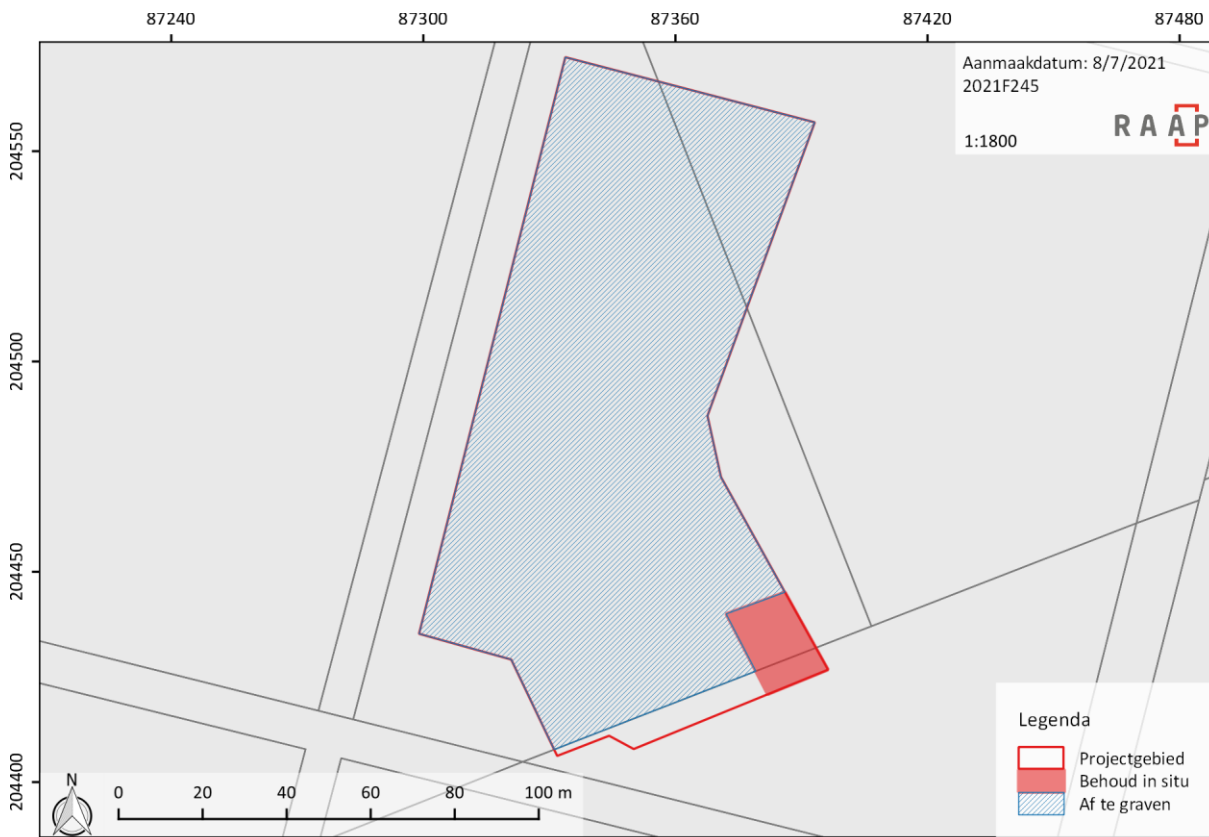
De geplande werken betekenen over het algemeen geen bedreiging, aangezien het vooronderzoek wees op een zeer lage archeologische verwachting. Er is dan ook geen verder onderzoek noodzakelijk.

Echter, op één kleine zone is de aanwezigheid van artefactenvindplaatsen uit de periode van jager-verzamelaars niet uit te sluiten. Op deze zone zou het terrein afgegraven worden tot ca. 40 cm onder huidig loopvlak. Dit zou betekenen dat dergelijke sites onherroepelijk verloren zouden gaan. In overleg met de opdrachtgever werd daarom besloten om deze zone niet af te graven en *in situ* te behouden.

2 Programma van maatregelen

Voor de aan te leggen vennen en een groot deel van het af te graven perceel zijn geen verdere maatregelen noodzakelijk. Ondanks dat er hier geen verdere maatregelen voorzien zijn, wordt wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.

Een rechthoekige zone van ca. 320 m² in het uiterste zuidwesten van het plangebied dient *in situ* behouden te worden. In overleg met de opdrachtgever is besloten om deze zone niet af te graven. De coördinaten van deze zone worden op het terrein visueel aangeduid zodat ook voor de aannemer duidelijk is dat deze niet afgegraven mag worden.

Figuur 1: Het af te graven perceel en de te behouden zone aangeduid op het kadasterplan (bron: AGIV, 2021).